

ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ

ਫਾਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਰਾਜ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬਦੇਹ।

1955 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 230.

25 ਅਪ੍ਰੈਲ 1956.

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (1860 ਦਾ ਐਕਟ X LV)-ਧਾਰਾ 147, 323, 342 ਅਤੇ 367-ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ (1953 ਦਾ IV)-ਧਾਰਾ 41-ਧਾਰਾ 147, 342 ਅਤੇ 367 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ-ਸੈਕਸ਼ਨ 323 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ।

ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 367 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 342 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 147 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 367, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 342, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਸਨੇ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜੋ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 323 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 323 ਅਧੀਨ ਹੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੇਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਆਈ.ਏ. ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੇਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਆਈ.ਐਮ.ਲੱਲ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ, ਮਿਤੀ 15 ਨਵੰਬਰ, 1954 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 1st ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕ੍ਰਿਮੀਲ ਪਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 30, ਜਗਾਧਰੀ, ਦੇ ਤਹਿਤ, 31 ਅਗਸਤ, 1954, ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਹਰ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਨ.ਐਸ. ਕੀਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਕਪੂਰ, ਜੇ.- ਇਹ ਅਪੀਲ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਆਈ. ਐੱਮ. ਲਾਲ ਵੱਲੋਂ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਨ।

ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਰਿਪੁਦਮਨ ਸਿੰਘ, ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 367 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 342 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 147 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਤਿੰਨ ਦੇਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ-

(1) ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 367 ਅਧੀਨ।

(2) ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਅਧੀਨ; ਅਤੇ

(3) ਧਾਰਾ 147 ਅਧੀਨ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ।

ਉਸਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 367 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਜੁਰਮ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 342 ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ਼ ਰਿਪੁਦਮਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇਸ਼ੀ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਤਹਿਤ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇਸ਼ੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਤਹਿਤ 100 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ। ਰਿਪੁਦਮਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਤਹਿਤ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਰਿਪੁਦਮਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਪਰ ਹਰੇਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ਼ੁਮ ਪੰਚਾਇਤ ਕੋਲ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੇਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ। ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਗ਼ੁਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1953 ਦੇ ਐਕਟ IV ਦੇ ਅਧੀਨ ਗ਼ੁਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਇ IV 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 39 ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਦਲਤੀ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-

“ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਿਸ ਅੱਗੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਆਪਣੇ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗਾ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 42 ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 43 ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਢੰਗ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚੀ 1A ਉਹਨਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣਯੋਗ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

ਹੁਣ, ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ, ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜੋ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਕਾਰਵਾਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 367 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 342 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 147 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 367, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 367 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿਰਫ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ

ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ।

ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਲੈਂਦਿਆਂ ਜੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਫਿਰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਰ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਸਿਰਫ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਭ ਧਾਰਾ 41 ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 323 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੇਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 1-ਏ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਦੇਸ਼ੀ

ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਾਂਗਾ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ 100 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਹੋਣ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਫਲਸ਼ੈ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡੀਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।